

Capitolul 8 „Politica în domeniul concurenței”

Introducere

Conform Raportului Comisiei Europene din 2024, Republica Moldova are un anumit nivel de pregătire în domeniul politicii de concurență. Progrese limitate au fost înregistrate în cursul perioadei de raportare. În iulie 2023, Legea concurenței a fost modificată. Nouă structură a Consiliului Concurenței a fost aprobată în iulie 2024, inclusiv cu scopul de consolidare a capacității instituționale al acestuia.

Capitolul 8 „Politica în domeniul concurenței” reflectă angajamentul Republicii Moldova de a alinia cadrul său juridic la standardele Uniunii Europene, cu scopul de a garanta un mediu concurențial sănătos și echitabil. Acesta detaliază măsurile necesare pentru prevenirea și combaterea practicilor anticoncurențiale, reglementarea concentrărilor economice și asigurarea unei gestionări transparente a ajutoarelor de stat. De asemenea, este abordat cadrul de autorizare, monitorizare și raportare a ajutoarelor de stat acordate beneficiarilor din toate sectoarele economiei, precum și reglementarea competențelor și activității Consiliului Concurenței, un actor esențial în aplicarea corectă a legislației în domeniul concurenței.

În domeniul practicilor anticoncurențiale, cadrul juridic european impune reguli clare împotriva abuzului de poziție dominantă și a acordurilor anticoncurențiale, reglementări care sunt transpuse în legislația națională. În ceea ce privește concentrările economice, legislația națională reglementează fuziunile și achizițiile care pot modifica structura pieței, stabilind proceduri de notificare și evaluare a acestora pentru a preveni efectele negative asupra concurenței. Cadrul juridic prevede, de asemenea, o procedură detaliată de autorizare și monitorizare a ajutoarelor de stat, în care sunt stabilite condițiile în care statul poate interveni în sprijinul anumitor sectoare economice, asigurându-se că aceste ajutoare nu distorsionează concurența și sunt conforme cu reglementările europene. Aceste domenii sunt reglementate printr-o serie de legi și acte normative care stabilesc responsabilități clare pentru autoritățile competente, creând un sistem coerent care contribuie la realizarea unui mediu concurențial echitabil, transparent și conform standardelor Uniunii Europene. Fiecare domeniu este reglementat prin proceduri precise care garantează transparența și eficiența în aplicarea normelor de concurență.

În scopul alinierii complete la acquis-ul Uniunii Europene, Republica Moldova pune în aplicare un set de măsuri pentru a asigura transpunerea integrală a normelor europene, care vizează atât prevenirea abuzurilor de poziție dominantă, cât și reglementarea concentrațiilor economice, un domeniu deosebit de important pentru menținerea unei piețe libere și competitive. Totodată, accentul este pus pe transparența și eficiența proceselor de monitorizare și raportare a ajutoarelor de stat, astfel încât orice sprijin financiar acordat beneficiarilor să respecte principiile concurenței și să nu distorsioneze piața.

În paralel, după finalizarea negocierilor, dar până la data aderării, Republica Moldova își va continua reformele instituționale, asigurându-se că autoritățile competente, în special Consiliul Concurenței, dispun de instrumentele necesare pentru aplicarea eficientă a legislației, iar capacitățile acestora sunt consolidate în mod continuu, pentru a răspunde cerințelor Uniunii Europene.

Nivelul de aliniere al actelor UE (capitolul 8)

52023XC0331(01)	52008XC0702(01)	52009XC0326(01)	52009XC0819(03)	52009XC0611(01)
32003R0001	32022R0720	32014R0316	32023R1067	32023R1066
31965R0019	32010R0461	31971R2821	52008XC0722(04)	52022XC0630(01)
52014XC0328(01)	52011XC0114(04)	32019L0001	52009XC0224(01)	52024XC01645
52004XC0427(04)	02005XC1222(03)-20150806	52014XC0830(01)	31979Y0103(01)	32004R0773
52006XC0901(01)	52006XC1208(04)	52011XC1020(02)	52002XC0319(04)	52008XC0119(01)
32023R2832	52003XC1209(02)	52012XC0111(02)	52012XC0111(03)	32015R1589
32004R0794	52021XC0429(01)	52008XC0119(01)	32007R1370	52009XC1027(01)
52013XC1115(01)	31998Y0206(01)	32023R2831	52016XC0719(05)	12012E/TXT
52008XC1022(01)	32004R0139	32023R0914	52008XC0416(08)	52023XC0505(01)
LINK	32015R1588	52023XC0602(01)	52022XC1028(03)	52021XC1216(04)
52004XC0427(02)	02010XC0528(01)-20230417	52004XC0427(03)	52022XC0930(02)	52022XC1004(02)
52005XC0305(01)	52004XC0427(06)	52011SC1216	32014R0717	52021XC0730(01)
52013XC0613(04)	52023XC01446	31991R1534	32009R0487	31997Y0930(01)
52005XC0305(02)	52021XC0331(01)	52023XC0505(02)	52008XC1018(03)	52004XC0205(02)
52013XC0126(01)	52019XC0723(01)	52018XC0719(01)	52002XC0522(04)	32013R1408
32022R2586	32014R0651	32022R2472	32014R0702	02022R2473-20231213
52021XC1230(02)	52009XC0811(01)	52009XC0811(02)	32003H0361	52008XC0620(02)
52008XC0620(02)	52012XC1219(01)	52009XC0115(01)	32006L0111	52022XC0218(03)
52020XC0925(01)	32010D0787	52014XC0731(01)	32014L0104	52002XC0626(02)
32016R2338	52010XC1207(04)	52014XC0329(01)	52004XC0117(01)	52017XC0413(01)
C2008/317/08	52013XC0730(01)	52014XC0404(01)	52023XC0711(01)	LINK
LINK	LINK	LINK	LINK	LINK

<i>LINK</i>	<i>LINK</i>	<i>LINK</i>	<i>LINK</i>	<i>LINK</i>
<i>LINK</i>	<i>LINK</i>	<i>LINK</i>	<i>LINK</i>	<i>LINK</i>

verde - (transpus total), *galben* (transpus parțial), *alb* (netranspus)

1. Prezentarea generală a situației

1.1. Cadrul legislativ

Cadrul legislativ național în domeniul concurenței și ajutorului de stat este guvernat de Legea concurenței nr. 183/2012 și Legea nr. 139 /2012 cu privire la ajutorul de stat adoptate în anul 2012. Adicional, procesul de aplicare a legislației în domeniu a fost asigurat prin elaborarea și adoptarea regulamentelor necesare implementării legilor, ce au avut drept scop armonizarea cadrului național de reglementare a domeniului concurenței și ajutorului de stat la prevederile comunitare din domeniu.

În Republica Moldova, Legea concurenței nr. 183/2012 stabilește cadrul juridic în domeniul concurenței și reglementează protecția concurenței, inclusiv prevenirea și combaterea practicilor anticoncurențiale, precum:

- acordurile anticoncurențiale interzise de art. 5 și 7, care includ dispozițiile art. 101 din TFUE;
- abuzul de poziție dominantă interzis de art. 11, care include dispozițiile art. 102 din TFUE;
- concurența neloială interzisă de art. 15-19;
- realizarea concentrărilor economice pe piață, ca instrument pentru protejarea, menținerea și stimularea concurenței, în scopul promovării intereselor legitime ale consumatorilor.

Legea stabilește, de asemenea, cadrul juridic pentru activitatea și competențele Consiliului Concurenței, precum și răspunderea pentru încălcările legislației concurențiale. Consiliul Concurenței are competență exclusivă de a adopta decizii, de a reglementa, interzice, interveni, inspecta și sancționa încălcările legislației privind concurența, ajutorul de stat și publicitatea, în limitele stabilite de lege.

Pentru a armoniza legislația în domeniul concurenței din Republica Moldova cu acquis-ul UE, au fost adoptate amendamente la Legea Concurenței nr. 183/2012 pe 20 iulie 2023. Aceste amendamente aliniază prevederile Legii cu Directiva (UE) 2019/1 a Parlamentului European și a Consiliului din 11 decembrie 2018, care vizează întărirea capacității autorităților de concurență ale statelor membre de a acționa ca aplicatori mai eficienți ai legislației și asigurarea funcționării corecte a pieței interne. Amendamentele au intrat în vigoare pe 18 septembrie 2023, iar anumite dispoziții urmează să intre în vigoare în 2026.

Printre cele mai importante aspecte care au fost modificate în Legea concurenței nr. 183/2012, se pot menționa următoarele:

Ca element novator, noile modificări instituie dreptul de aplicare a procedurii simplificate în cazurile de acordare a tratamentului favorabil întreprinderilor sau asociațiilor de întreprinderi care recunosc

săvârșirea unei practici anticoncurențiale, interzisă de art. 5 și art. 11 din Legea nr. 183/2012. O altă modificare importantă vizează dreptul Consiliului Concurenței de a-și stabili prioritățile pentru îndeplinirea sarcinilor de aplicare a prevederilor Legii concurenței nr. 183/2012, în funcție de impactul potențial asupra concurenței efective, de interesul public sau de importanța strategică a sectorului economic vizat.

Pentru a asigura controlul concentrărilor economice care ar putea avea impact asupra concurenței, s-au majorat pragurile de notificare a concentrărilor economice care cad sub incidența Legii nr. 183/2012.

În ceea ce privește instrumentele pe care autoritatea de concurență le poate utiliza în investigarea cazurilor, recente modificări vor permite autorității de concurență să utilizeze interviul mai eficient ca instrument de investigație și să aplice sancțiuni pentru prezentarea de informații neautentice, incomplete sau pentru neprezentarea informațiilor solicitate în cazul unui interviu desfășurat în cadrul investigației.

Totodată, au fost stabilite și concretizate, doar pentru carteluri, condițiile de aplicare a programului de clemență și posibilitatea de solicitare a unui număr de ordine pentru a asigura prioritatea în ceea ce privește înregistrarea cererilor de clemență.

Un alt aspect modificat a vizat armonizarea nivelului de bază al amenzilor stabilite de Legea nr. 183/2012 pentru încălcarea normelor de procedură și a normelor materiale ale legislației concurențiale, la nivelul stabilit în UE, de 5% și respectiv 10% din cifra de afaceri totală obținută în anul anterior sancționării. Însă, aceste modificări urmează să intre în vigoare începând cu 18 august 2026.

Concomitent, în contextul obținerii de către Republica Moldova a statutului de țară candidat pentru aderare la Uniunea Europeană, a fost inițiat procesul de transpunere a cadrului UE relevant și la nivelul cadrului normativ secundar național.

Astfel, prin Hotărârea Plenului Consiliului Concurenței nr 9/2024 a fost adoptat Regulamentul privind aplicarea procedurii simplificate în cazurile de acordare a tratamentului favorabil întreprinderilor sau asocierilor. Regulamentul reglementează procedura simplificată ce urmează a fi aplicată de Consiliul Concurenței în cazurile de acordare a tratamentului favorabil întreprinderilor sau asociațiilor de întreprinderi care recunosc săvârșirea unei practici anticoncurențiale interzise de art. 5 și art. 11 din Legea concurenței nr. 183/2012, sub forma unei recompense, cu posibilitatea de a primi o reducere a amenzii între 10% și 30% din nivelul de bază al acesteia.

În aceeași ordine de idei menționăm că a fost elaborat proiectul Regulamentului privind concentrările economice, care se află în prezent la etapa avizării. Regulamentul, pentru a asigura corelarea cu noile modificări ale Legii concurenței nr. 183/2012, stabilește norme procedurale referitoare la notificarea concentrărilor economice, procedura simplificată de notificare, investigarea concentrărilor economice, precum și unele aspecte procedurale, cum ar fi suspendarea termenelor de examinare. De asemenea, prevede clauze de flexibilitate pentru trecerea de la procedura generală la procedura simplificată, la cererea părților care fac notificarea, în conformitate cu cadrul UE relevant.

Referitor la **domeniul ajutorului de stat**, Legea 139/2012 stabilește cadrul juridic privind modalitățile de autorizare, monitorizare și raportare a ajutorului de stat acordat beneficiarilor din toate

sectoarele economiei naționale, în vederea menținerii unui mediu concurențial normal. Cadrul secundar în domeniu cuprind 27 de acte normative care transpun acquis-ul relevant al Uniunii Europene în domeniul ajutorului de stat, inclusiv reglementări privind:

- Regulile procedurale detaliate referitoare la notificarea ajutoarelor de stat și desfășurarea investigațiilor;
- Formele specifice de ajutor de stat;
- Registrul național al ajutoarelor de stat;
- Criteriile de evaluare a compatibilității măsurilor de ajutor de stat cu mediul concurențial normal (intensitate, valoare etc.) pe categorii de ajutoare de stat.

Este necesar de menționat că, la data de 24 noiembrie 2023, prin Legea nr. 341/2023, a fost modificată Legea nr. 139/2012 privind ajutorul de stat. Modificările importante prevăzute în lege au vizat majorarea pragului ajutoarelor de minimis la nivelul pragului stabilit în Uniunea Europeană.

O altă prevedere importantă se referă la instituirea procedurii de notificare simplificată pentru anumite modificări ale ajutorului de stat existent, în cazul în care sunt întrunite cerințele stabilite de Legea nr. 139/2012. Noile prevederi ale Legii nr. 139/2012 stabilesc modul de calcul al dobânzii pentru ajutorul de stat acordat ilegal, care urmează să fie recuperat.

Cât privește cadrul normativ secundar, este de menționat că, prin Hotărârea Plenului Consiliului Concurenței nr. 06/2024, a fost aprobat noul Regulament privind ajutorul de minimis, la 5 septembrie 2024. Regulamentul privind ajutorul de minimis transpune parțial Regulamentul (UE) 2023/2831 al Comisiei din 13 decembrie 2023 privind aplicarea articolelor 107 și 108 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene ajutoarelor de minimis și stabilește elementele obligatorii ale schemelor de ajutor de minimis, precum și regulile privind cumularea ajutoarelor de minimis, evidența, raportarea și monitorizarea acestora.

Totodată, Regulamentul stabilește că, la actualizarea ajutoarelor de minimis acordate în tranșe, va fi aplicată rata de scont calculată conform Metodologiei de stabilire a ratelor de referință și de scont.

Astfel, prin Hotărârea Plenului Consiliului Concurenței nr. 07 din 5 septembrie 2024, a fost aprobată Metodologia de stabilire a ratelor de referință și de scont. Metodologia prevede modalitatea de stabilire a ratei de scont, care va fi aplicată la calculul valorii prezente nete a ajutorului de stat sau a ajutorului de minimis acordat în tranșe. Totodată, este prevăzut modul de determinare a ratelor de referință pentru calcularea dobânzii aferente ajutorului de stat care urmează a fi recuperat în temeiul unei decizii de recuperare, precum și a valorii ajutorului de stat sau ajutorului de minimis acordat sub formă de împrumuturi cu dobânzi preferențiale sau garanții în condiții preferențiale, în cazul lipsei unui indicator de referință adecvat pe piață.

Prin Hotărârea Plenului Consiliului Concurenței nr. 1 din 02 ianuarie 2025 a fost aprobat Regulamentul privind forma de notificare, procedura de examinare și adoptare a deciziilor cu privire la ajutorul de stat Regulament privind forma de notificare, procedura de examinare și adoptare a deciziilor cu privire la ajutorul de stat. Regulamentul transpune cadrul UE relevant, stabilește procedura de notificare, procedura simplificată de notificare, conținutul formularelor de notificare și al plângerii referitoare la presupuse ajutoare de stat ilegale sau la presupusa utilizare abuzivă a

ajutoarelor de stat, procedura de investigație, procedura de evaluare a compatibilității ajutorului de stat cu mediul concurențial normal, adoptarea și publicarea deciziilor în domeniul ajutorului de stat, raportarea, monitorizarea și recuperarea ajutorului de stat ilegal sau a ajutorului de stat utilizat abuziv.

Totodată, Regulamentul menționat reglementează procedura simplificată de notificare pentru anumite modificări aduse ajutoarelor de stat existente, în sensul prevăzut de art. 81 din Legea nr.139/2012 cu privire la ajutorul de stat. Aceasta procedură este una inovativă pentru Republica Moldova care, în sine, constituie un nou instrument de eficientizare și accelerare a procedurii de notificare a ajutorului existent.

1.2. Cadrul administrativ

Consiliul Concurenței și Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării (MDED) sunt instituțiile coordonatoare ale Capitolului 8: „Politica în domeniul concurenței”, ce cuprinde acțiuni și măsuri de implementare care reflectă angajamentele relevante domeniului concurență și ajutor de stat, fiind responsabile direct de realizarea sarcinilor prioritare în contextul implementării cerințelor de aderare la Uniunea Europeană.

Conform Acordului de Asociere RM-UE, Republica Moldova și-a asumat angajamentul de a menține o autoritate independentă din punct de vedere operațional, cu resurse umane și financiare adecvate pentru a aplica eficient legile cu privire la concurență și ajutor de stat. În contextul procesului de aderare a Republicii Moldova la Uniunea Europeană, Consiliului Concurenței îi revin sarcinile specifice și prioritare ce țin de implementarea cerințelor de aderare la Uniunea Europeană în domeniul concurenței și ajutorului de stat. Capitolul de concurență se consideră unul din cele prioritare pentru Uniunea Europeană în procesul negocierilor de aderare.

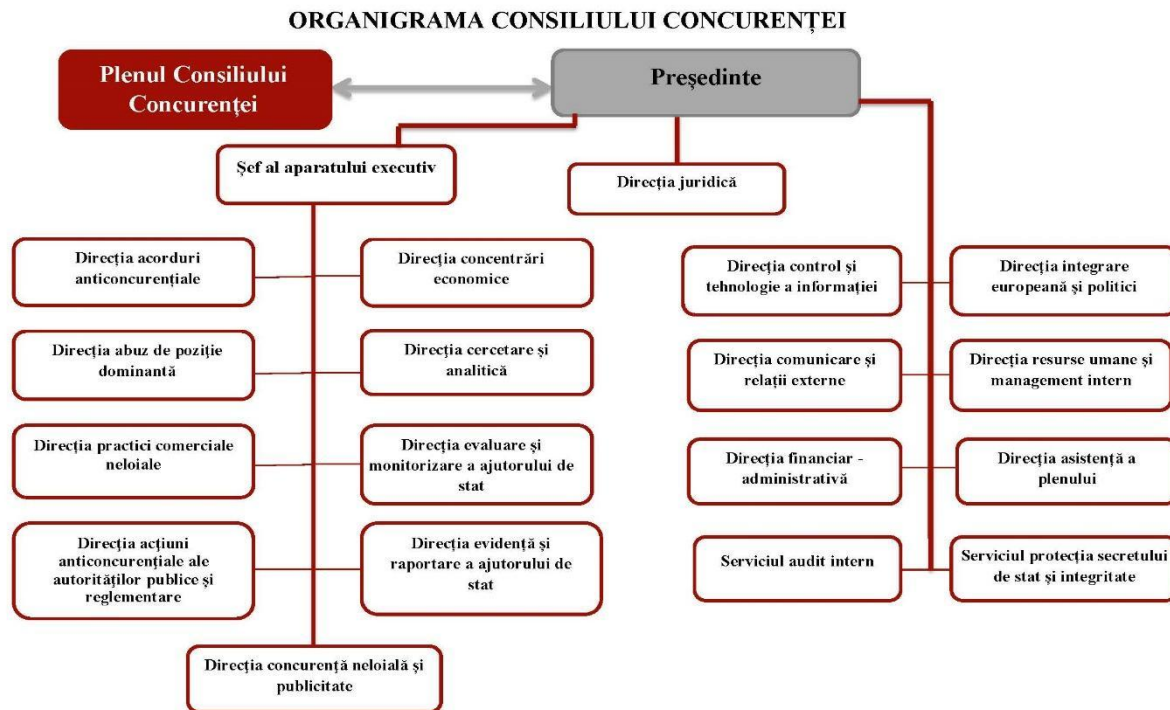
Art. 32 din Legea concurenței 183/2012, stipulează faptul că, Consiliul Concurenței este o autoritate publică autonomă, responsabilă față de Parlament, ce asigură aplicarea și respectarea legislației din domeniul concurenței, ajutorului de stat și publicității în limitele competenței sale, precum și din domeniul practicilor comerciale neloiale dintre întreprinderi la furnizarea produselor agricole și alimentare. Consiliul Concurenței este persoană juridică, cu bilanț propriu, dispune de ștampilă cu imaginea Stemei de Stat și cu denumirea sa. Activitatea Consiliului Concurenței se exercită pe întreg teritoriul Republicii Moldova.

Dat fiind importanța unui mediu concurențial sănătos pentru bunăstarea consumatorilor, pentru dezvoltarea economiei naționale, precum și pentru atragerea investițiilor străine în economia națională – rolul Consiliului Concurenței, autoritate publică ce asigură aplicarea și respectarea legislației cu privire la concurență, ajutor de stat, publicitate, comerț interior și a transportului feroviar, este unul crucial.

În anul 2023, a fost efectuată analiza activității instituționale, a proceselor și procedurilor necesare de implementat în cadrul autorității, a volumului de muncă a angajaților din cadrul subdiviziunilor, a numărului de personal angajat la moment, a sarcinilor noi atribuite Consiliului Concurenței, inclusiv prin efectuarea evaluării externe în format de „peer-review”, desfășurat de către o echipă de experți internaționali contractați de către Delegația Uniunii Europene în Moldova. Recomandările pregătite de către experți se referă, printre altele și la modificarea structurii Consiliului Concurenței. În urma analizei efectuate și a recomandărilor din partea experților europeni, a apărut necesitatea elaborării unui nou proiect al structurii organizatorice a Consiliului Concurenței. Noua structură organizatorică

a Consiliului Concurenței a fost aprobată în ședința Parlamentului Republicii Moldova din 18.07.2024 (Hotărârea Parlamentului nr. 194 din 18.07.2024, publicat în Monitorul Oficial nr. 314-317 din 23.07.2024).

Organigrama Consiliului Concurenței

Conducerea autorității de concurență din Republica Moldova este realizată de către organul decizional - Plenul Consiliului Concurenței.

Plenul Consiliului Concurenței este un organ colegial decizional compus din 5 membri, inclusiv un președinte și doi vicepreședinți, care sunt, respectiv, președinte și vicepreședinți ai Consiliului Concurenței. Membrii Plenului Consiliului Concurenței exercită funcții de demnitate publică, conform Legii cu privire la statutul persoanelor cu funcții de demnitate publică nr.199/2010.

Conform art. 42 din Legea concurenței nr. 183/2012, membrii Plenului Consiliului Concurenței, inclusiv președintele, sunt numiți în funcție prin hotărâre a Parlamentului, la propunerea Președintelui Parlamentului, cu avizul comisiei parlamentare de profil (Comisia Economie, Buget și Finanțe).

Aparatul executiv al Consiliului Concurenței este compus din subdiviziuni specializate și operaționale și, după caz, subdiviziuni teritoriale. Personalul Aparatului executiv al Consiliului Concurenței include funcționari publici, care cad sub incidența Legii nr. 158/2008 cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public, și personal de deservire tehnică, ale cărui drepturi și obligații sunt reglementate de legislația muncii.

Conform recentelor modificări legislative, Consiliului Concurenței i s-au adăugat atribuții, pentru realizarea deplină a funcțiilor sale, precum și asigurarea implementării și respectării prevederilor Legii

concrenței nr. 183/2012, Legii cu privire la ajutorul de stat nr. 139 din 15.06.2012, Legii cu privire la publicitate nr. 62 din 17.03.2022, Legii cu privire la comerțul interior nr. 231 din 23.09.2010 și a Codului transportului feroviar nr. 19 din 03.02.2022.

Astfel, personalul din cadrul Consiliului Concrenței va realiza sarcini de complexitate medie, înaltă și majoră în domeniul concrenței, în domeniul controlului asupra modului de utilizare a resurselor financiare publice la acordarea ajutoarelor de stat, în domeniul publicității, a stabilirii, examinării, aplicării interdicțiilor și sancționării practicilor comerciale neloiale, precum și în domeniul de reglementare a transportului feroviar, fapt pentru care trebuie să posede cunoștințe aprofundate în mai multe arii de expertiză, să manifeste abilități de analiză a datelor complexe, a fenomenelor și a proceselor, să soluționeze probleme de complexitate majoră în domeniul de competență, să dispună de autonomie în exercitarea sarcinilor și să reprezinte interesele autorității de concrență în instanța de judecată, funcția de bază în cadrul Consiliului Concrenței este de controlor de stat.

Totodată, pe lângă un management calitativ al autorității, un colectiv de personal foarte bine calificat în domeniul economic, juridic și cu o capacitate analitică foarte bine dezvoltată, este mai mult decât necesar. La finele anului 2024, capacitatea administrativă a Consiliul Concrenței în partea de resurse umane, este următoarea:

Nr/o	Subdiviziuni	Nr. de unități conform schemei de încadrare	Nr. de persoane active 31.12.2024	Gradul de ocupare a funcțiilor % 31.12.2024	Nr. de funcții vacante și temporar vacante	Nr de persoane implicate în elaborarea si implementarea legislației UE	Nr de angajați necesari în vederea elaborării si implementării legislației UE
1.	Aparatul Executiv	1	0	0%	1	-	1
2.	Direcția juridică	10	5	50%	5	5	8
3.	Direcția acorduri anticoncurențiale	9	5	55,6%	4	3	5
4.	Direcția abuz de poziție dominantă	9	5	55,6%	4	4	4
5.	Direcția practici comerciale neloiale	5	2	40%	3	1	1
6.	Direcția acțiuni anticoncurențiale ale autorităților publice și reglementare	8	3	37,5%	5	2	3
7.	Direcția concentrări economice	8	4	50%	4	3	4
8.	Direcția concurență neloială și publicitate	6	2	33,3%	4	1	1
9.	Direcția cercetare și analitică	7	0	0%	7	-	4
10.	Direcția evaluare și monitorizare a ajutorului de stat	10	5	50%	5	3	6
11.	Direcția evidență și raportare a ajutorului de stat	6	4	66,7%	2	3	4
12.	Direcția control și tehnologie a informației	5	1	20%	4	1	3
13.	Direcția integrare europeană și politici	5	2	40%	3	1	3
14.	Direcția comunicare și relații externe	5	3	60%	2	0	1
15.	Direcția resurse umane și management intern	7	5	71,4%	2	1	2
16.	Direcția asistență a plenului	5	2	40%	3	0	1

17.	Direcția financiar-administrativă	6	4	66,7%	2	0	0
18.	Serviciul protecția secretului de stat și integritate	2	0	0%	2	0	0
19.	Serviciul audit intern	1	0	0%	1	0	0
Total		115	52	45,2%	63	28	51

În plus, în 2024, a fost lansat un proiect Twinning în parteneriat cu autoritățile de concurență din România, Polonia și Lituania. Acest proiect va oferi Moldovei expertiză și suport pentru îmbunătățirea eficienței instituționale, alinierea practicilor de aplicare a legii la standardele UE și întărirea capacității în domeniul controlului concurenței și ajutoarelor de stat.

În anul 2024, Consiliul Concurenței a făcut un pas important în lupta împotriva corupției, obținând certificatul pentru implementarea standardului internațional anti-mită ISO 37001:2016, care confirmă angajamentul instituției de a combate riscurile de corupție și de a se alinia celor mai bune practici europene. Scopul acestui standard este de a ajuta organizațiile să implementeze, să mențină și să îmbunătățească un sistem de management care să prevină, să detecteze și să răspundă la riscurile de corupție și mită. Alinierea Consiliului Concurenței la standardul ISO 37001 s-a realizat cu suportul Institutului de Standardizare din Moldova și al programului USAID Reforme Instituționale și Structurale în Moldova (MISRA).

2. Planuri de viitor

2.1. Planuri legislative

În agenda preliminară pentru reuniunea de screening bilateral, sunt incluse 161 de acte UE, dintre care: 1 Tratat, 51 Regulamente, 5 Directive, 3 Decizii, și 101 acte UE neobligatorii de clarificare a acțiunilor UE (recomandări, avize, comunicări, ghiduri și alte tipuri de acte). Dintre aceste la etapa actuală sunt transpuse integral în legislația națională 2 acte neobligatorii, parțial transpuse 22 de acte obligatorii și 29 de acte UE neobligatorii, iar 38 de acte obligatorii și 71 de acte neobligatorii nu au fost transpuse în legislația națională.

În vederea alinierii la standardele UE a legislației pe domeniul concurenței și ajutorului de stat, Consiliul Concurenței a instituit două grupuri de lucru privind modificarea cadrului legislativ:

- 1. Grupul de lucru pentru modificarea Legii concurenței nr. 183 din 11.07.2012, instituit prin Ordinul nr. 45 din 18.09.2024;*
- 2. Grupul de lucru pentru modificarea Legii ajutorului de stat nr.139 din 15.06.2012, instituit prin Ordinul nr. 46 din 18.09.2024.*

Astfel, în PNA sunt planificate 124 de acte UE, care urmează a fi transpuse în perioada anilor 2025-2026 în 89 de acte naționale primare și secundare (conform calendarului prevăzut în [Anexa A](#))

2.2. Implementarea acquis-ului și consolidarea capacităților administrative

În contextul parcursului european al Republicii Moldova, armonizarea legislației naționale cu noile reglementări ale acquis-ului UE constituie o prioritate. Pe lângă adoptarea actelor normative necesare, o provocare esențială pentru următorii ani este asigurarea implementării eficiente și practice a acestora.

Astfel, Comisia Europeană în Raportul de țară pe 2024 privind Republica Moldova constată că Moldova are un anumit nivel de pregătire în domeniul politicii de concurență și vine cu următoarele recomandări:

→ să alinieze cadrul legislativ la acquis-ul UE în materie de practici anticoncurențiale („antitrust”), concentrări economice și ajutoare de stat;

→ să crească transparența ajutoarelor de stat acordate de Guvern și să alinieze în continuare schemele ajutoarelor de stat în vigoare la acquis-ul UE, inclusiv a celor aplicate în zonele economice libere;

→ să continue consolidarea capacității administrative și instituționale a Consiliului Concurenței.

În acest scop și în vederea asigurării unui nivel de protecție și de respectare a legislației în domeniul concurenței și ajutorului de stat echivalent celui existent în Uniunea Europeană, Consiliul Concurenței își propune:

- **Combaterea acordurilor anticoncurențiale:** Consiliul Concurenței va implementa programe de instruire direcționate spre creșterea capacităților de depistare și investigare a acordurilor anticoncurențiale, inclusiv cartelurilor.

Consiliul Concurenței va adopta metode moderne de analiză a piețelor și de screening pentru a identifica semnele acordurilor anticoncurențiale, facilitând detectarea mai eficientă a cartelurilor. Vor fi implementate măsuri pentru creșterea eficienței desfășurării inspecțiilor, utilizând instrumente avansate de IT forensic care să sprijine identificarea și colectarea probelor relevante.

Un element central va fi dezvoltarea și promovarea unei politici de clemență, menite să încurajeze companiile să coopereze și să denunțe practicile anticoncurențiale. Totodată, vor fi organizate sesiuni de instruire pentru angajații Consiliului, astfel încât aplicarea legislației să fie consistentă cu practica și jurisprudență existente în Uniunea Europeană. Totodată, Consiliul va intensifica colaborarea internațională cu autorități similare din Uniunea Europeană, pentru schimbul de bune practici și informații esențiale despre cazurile transfrontaliere.

- **Abuzuri de poziție dominantă:** Consiliul Concurenței va intensifica monitorizarea piețelor pentru a identifica posibile abuzuri de poziție dominantă. Această monitorizare va include colectarea de date detaliate despre structura pieței, comportamentul principalilor jucători economici și impactul acestora asupra concurenței. Consiliul va efectua analize comparative între piețele locale și cele europene pentru a detecta posibile eșecuri de piață determinate de structura pieței naționale și de barierele existente de intrare pe piață pentru concurenți.

Pentru investigarea abuzurilor, Consiliul va utiliza diferite metode de analiză economică, care trebuie să contribuie la determinarea impactului practicilor dominante asupra concurenței și asupra consumatorilor.

Consiliul va trebui să-și întărească capacitățile de colectare a datelor economice ce țin de structura și funcționarea piețelor, și va coopera cu experți naționali și internaționali pentru a prelua cele mai bune practici de analiză a piețelor.

Angajații Consiliului vor beneficia de instruirii specializate pentru a aborda cazurile complexe de abuzuri de poziție dominantă, iar resursele dedicate acestor investigații vor fi suplimentate.

- **Controlul concentrărilor economice:** Consiliul Concurenței va optimiza procedurile pentru notificarea și analiza concentrărilor economice, asigurând transparența și eficiența procesului decizional. Capacitatea instituției de a efectua analize economice va fi consolidată prin instruirea angajaților existenți și recrutarea noilor angajați.

Totodată, Consiliul va organiza consultări regulate cu actorii economici și reprezentanții societății civile, pentru a asigura o aplicare echitabilă și predictibilă a normelor ce țin de concentrări economice.

- **Domeniul ajutorului de stat:** Consiliul Concurenței își va consolida capacitățile de evaluare și monitorizare a măsurilor de ajutor de stat pentru a asigura aplicarea corectă a normelor Uniunii Europene la acordarea ajutoarelor.

Pentru a asigura alinierea legislației naționale la acquis-ul Uniunii Europene, Consiliul Concurenței va prelua competențele privind ajutorul de stat în sectorul agricol, exercitând controlul asupra acestuia în conformitate cu normele și cerințele prevăzute în legislația europeană

Consiliul va moderniza Sistemul Informațional Automatizat „Registrul ajutoarelor de stat”. Acest sistem va asigura transparența totală și o raportare detaliată a tuturor formelor de ajutor, conform cerințelor europene.

Consiliul își va intensifica eforturile de identificare și investigare a ajutoarelor de stat ilegale, a ajutoarelor de stat incompatibile și a ajutoarelor de stat utilizate abuziv inclusiv prin aplicarea mecanismelor direcționate spre recuperarea unor astfel de ajutoare.

Totodată, Consiliul va continua organizarea sesiunilor de instruire pentru autorități locale și centrale, oferind suport practic pentru implementarea corectă a normelor europene în domeniul ajutoarelor de stat. În același timp, va fi intensificată cooperarea cu Comisia Europeană și alte autorități din statele membre ale UE pentru schimbul de bune practici și asigurarea respectării normelor UE în acest domeniu.

În ceea ce privește angajarea de personal nou, conform pct. 2 din Hotărârea Parlamentului nr. 8/2019, se prevede că președintele Plenului Consiliului Concurenței va asigura realizarea atribuțiilor Consiliului Concurenței în conformitate cu structura organizatorică și efectivul-limită de personal aprobate prin prezenta hotărâre, în limita mijloacelor bugetare aprobate anual prin legea bugetului de stat.

Conform Legii bugetului de stat pentru anul 2025 nr. 310/2024, mijloacele bugetare alocate Consiliului Concurenței pentru anul 2025, destinate cheltuielilor de personal, sunt în sumă de 28.836,2 mii lei, pentru un efectiv de 84 de persoane, ceea ce reprezintă 70% din numărul total de unități.

La data de 31 decembrie 2024, în cadrul Consiliului Concurenței erau ocupate 57 de unități, iar 63 de unități erau vacante sau temporar vacante. Dintre acestea, 3 unități urmează să fie ocupate în luna ianuarie 2025, în urma concursului de ocupare a funcțiilor publice, finalizat în decembrie 2024.

Prin Hotărârea Guvernului nr. 911 din 30 decembrie 2024, privind stabilirea moratoriului temporar asupra încadrării personalului din sectorul bugetar în funcțiile vacante înregistrate, s-a instituit un moratoriu temporar, aplicabil și Consiliului Concurenței, pentru ocuparea a 50 de unități (moratoriul fiind cu titlu recomandabil).

Astfel, pentru anul 2025, se propune ca gradul de ocupare a personalului să fie de cel puțin 75%, pentru a asigura îndeplinirea misiunii Consiliului Concurenței și realizarea sarcinilor prioritare în contextul implementării cerințelor de aderare la Uniunea Europeană.

3. Aspecte financiare (estimarea costurilor)

În partea ce ține de acoperirea financiară a planurilor de viitor, costurile de implementare a unor acțiuni ce vizează elaborarea și implementarea cadrului legal pentru transpunerea actelor UE sunt acoperite din bugetul de stat, precum și din sursele de asistență externă, în special prevăzute în cadrul proiectului Twinning „Consolidarea capacităților instituționale ale Consiliului Concurenței pentru aplicarea politicii în domeniul concurenței și ajutorului de stat în conformitate cu cele mai bune

practici ale UE”, Programului USAID pentru Reforme Instituționale și Structurale în Moldova (MISRA) și World Bank Group.

4. Anexe

Anexa A

Anexa B